

ÅRSREDOVISNING 2007

HSAN

Hälsa- och sjukvårdens
ansvarsnämnd

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Resultatredovisning	3
Resultaträkning	21
Balansräkning	21
Anslagsredovisning	22
Tilläggsupplysningar och noter	23
Väsentliga uppgifter	27

SAMMANFATTNING

Som framgår av årets resultatredovisning har årets resultat varit mycket gott.

Trots att årets inkommande anmälningar i likhet med föregående år har ökat med tio procent (sid 4) har också antalet avgöranden fortsatt att öka i samma takt. Detta har till följd att ökningen av de balanserade ärendena ändå har blivit marginell. På samma sätt har ansvarsnämndens enda verksamhetsmål, längden på den genomsnittliga handläggningstiden, bibehållits och snarast marginellt förkortats. Under hela år 2007 har den genomsnittliga handläggningstiden ingen gång överstigit fem månader.

Det goda resultatet har åstadkommit utan någon förändring av antalet som arbetar med kärnverksamheten. Någon övertidsredovisning finns inte och sjukfrånvaron har fortsatt att minska under 2007.

Visserligen har årets kostnader ökat med 200 tkr, men den genomsnittliga kostnaden per avgjort ärende har ändå sjunkit med nästan 1 000 kr.

RESULTATREDOVISNING

Inledning

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN, har till uppgift att efter anmälan pröva frågor om disciplinpåföljd samt vissa behörighetsfrågor beträffande hälso- och sjukvårdspersonal.

Anmälan får göras av patient samt av Socialstyrelsen, JO och JK, i behörighetsfrågor endast av de sistnämnda.

Disciplinpåföljd - erinran och varning - är straffliknande åtgärder med ett individual- och allmänpreventivt syfte, medan behörighetsfrågor - återkallelse av legitimation och prøvotid m.m - utgör skyddsåtgärder som vidtas för att upprätthålla patientsäkerheten.

Ärendena utreds på nämndens kansli. I de flesta fall, då det är uppenbart att påföljd inte kan ifrågakomma, fattas beslut av ordföranden ensam och i övriga fall av nämnden i sin helhet. Denna består av ordförande, som skall ha varit ordinarie domare, samt ytterligare åtta ledamöter som utsetts efter förslag av de fackliga organisationerna, Sveriges kommuner och landsting och de politiska partierna. Samtliga ledamöter förordnas av Regeringen.

Verksamhetsmål

HSAN skall i anmälda fall pröva hur hälso- och sjukvårdspersonal har utövat sitt yrke. Myndighetens verksamhetsgren – ärendehantering - är en oberoende medicinsk prövning av varje missnöjds patients anmärkningar och innebär därmed en offentlig och oberoende kontroll av vården. Därigenom minskas det utrymme av misstänksamhet, som alltid finns gentemot stängda verksamheter utan insyn.

Verksamheten består av endast en verksamhetsgren, ärendehantering, och den genomsnittliga handläggningstiden för dessa ärenden får inte överstiga sex månader.

Resultat i förhållande till det uppställda målet.

Det i regleringsbrevet uppställda kravet på att den genomsnittliga handläggningstiden inte får överstiga sex månader har uppfyllts. Under år 2007 har den genomsnittliga handläggningstiden uppgått till 4,5 månader, jfr sid 10 tabell 9.

Ärendeutveckling

Antal inkomna ärenden totalt jämte enbart från Socialstyrelsen, avgjorda respektive balanserade ärenden

År 2007 ökade antalet inkomna ärenden i förhållande till år 2006 med cirka tio procent, 423 ärenden. Ökningen motsvarar i huvudsak föregående års ökning om 12 procent, 432 ärenden. Även om det år 2007 i likhet med år 2006 och övriga år inte fanns några särskilda förväntningar på en större ärendeökning beroende på förändringar i omvärlden eller andra förhållanden som skulle kunna ge upphov till ett större missnöje med vården och därmed en ökning av antalet inkommande ärenden, prognostiserades i början av år 2007 en ökning på 400 ärenden. Förklaringen till den prognosen var den oväntade ökningen av antalet ärenden år 2006. På grund av detta – att ökningen blev större än väntat utan någon omvärldsförklaring år 2006- förväntades ärendeökningen under år 2007 att uppgå till samma storlek. Fortfarande finns således ingen annan förklaring till den årliga ökningen av inkommande ärenden utom ett ökat ifrågasättande och missnöje med vården från anmälarnas sida.

Det skall i sammanhanget framhållas att de som anmäler sitt missnöje med den erhållna vården fortfarande är ett litet antal i förhållande till den vård som ges i Sverige under ett år. Enligt Socialstyrelsens beräkningar är det fråga om 200 milj. patientkontakter under ett år, vilket i förhållande till antalet patientanmälningar innebär att ungefär en patient av 60 000-70 000 anmäler den vård som de har erhållit. Mot den bakgrunden kan det förhållandevis låga antal anmälningar som ändå kommer in till HSAN inte ge någon som helst rättvisande bild av kvaliteten av den vård som erbjuds i Sverige under året, dvs en ökning av antalet inkommande anmälningar betyder på intet sätt att det också är fråga om en ökning av brister i vården.

Av de inkommande ärendena var 98 från Socialstyrelsen, vilket är en fortsatt minskning i förhållande till föregående år.

Antalet avgjorda ärenden, 4 500, är marginellt lägre än antalet inkomna under året; Antalet avgjorda ärenden har dock ökat med 459 i förhållande till vad som avgjordes under år 2006. Den höga avverkningen, såväl under åren 2004 som 2005 påverkade ärendebalansen i positiv riktning, trots ökningen av antalet inkommande ärenden år 2004. Den i huvudsak fortsatt lika höga avverkningen åren 2006 och 2007 har på samma sätt påverkat ärendebalansen i en positiv riktning trots den stora ökningen av antalet inkommande ärenden under båda åren.

Utvecklingen framgår av tabell 1.

Tabell 1

Ärendeutveckling

	2005	2006	2007
Inkomna ärenden	3 670	4 102	4 525
Därav från Socialstyrelsen	164	119	98
Avgjorda ärenden	3 623	4 041	4 500
Balanserade ärenden	1 464	1 573	1 634

Antal balanserade ärenden som vid årets utgång är äldre än sex respektive tolv månader

Utvecklingen av de balanserade ärendena har ändrats på det sättet att andelen äldre än sex månader har sjunkit till 20,6 procent (337) under år 2007 från 21,3 procent (335) år 2006. Balansen som är äldre än tolv månader har sjunkit till 2,4 procent (39) från 3,5 procent (55) år 2006. Trots att antalet anmälningar fortsatt att öka under år 2007 i förhållande till år 2006 är ökningen av antalet avgöranden förklaringen.

Utvecklingen framgår av tabell 2.

Tabell 2

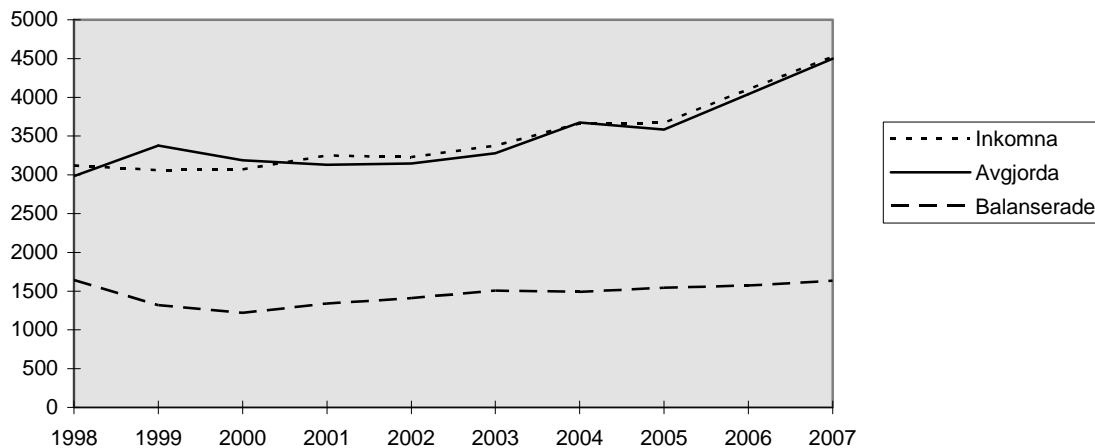
Ålder på balansen

	2005	2006	2007
Balans - äldre än sex månader	353 (22,8%)	335 (21,3%)	337 (20,6%)
Balans - äldre än 12 månader	59 (3,8%)	55 (3,5%)	39 (2,4 %)

Utvecklingen av inkomna, avgjorda och balanserade ärenden under en längre tid framgår av figur 1.

Ärendeutvecklingen på HSAN 1998 - 2007

Fig.1

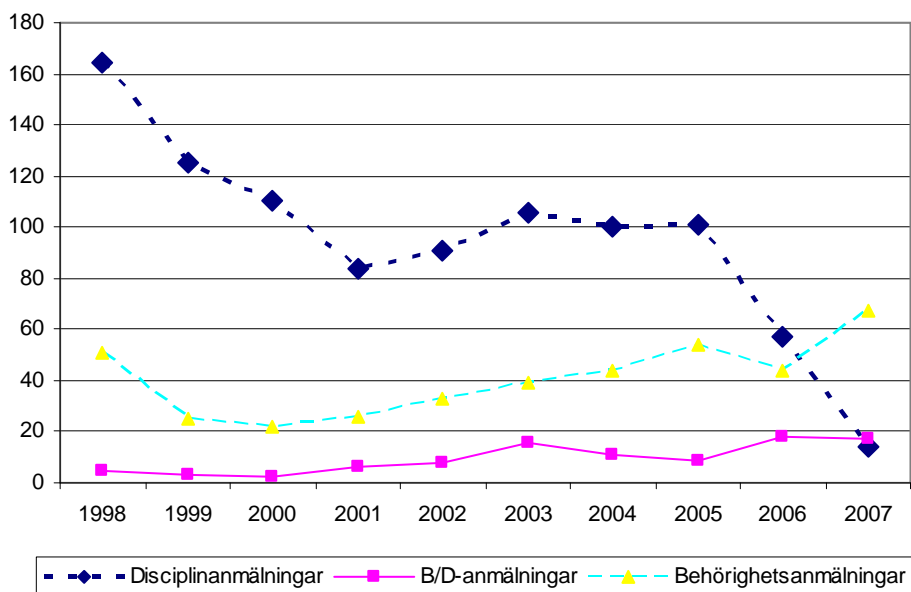

Som nämnts ovan minskade antalet anmälningar från Socialstyrelsen med 21 ärenden, från 119 år 2006 till 98 år 2007.

Utvecklingen framgår av figur 2

Anmälningar från Socialstyrelsen

Fig. 2

Av denna framgår att anmälningarna i behörighetsärenden från Socialstyrelsen legat på ungefär samma nivå fram till år 2005 för att därefter öka från och med år 2006. Anmälningarna i disciplinärenden från styrelsen har först minskat kraftigt från och med år 1999; dock har nivån därefter varit förhållandevis jämn med en svag ökning från och med år 2002 fram till 2003 för att därefter minska marginellt år 2004 och på liknande sätt öka marginellt varje år fram till år 2005. Från och med år 2006 har anmälningarna i disciplinärenden från Socialstyrelsen halverats år 2006 och därefter minskat med ytterligare två tredjedelar år 2007.

Fördelningen av ärenden på olika beslutsnivåer

Andelen ordförandebeslut uppgick till 85 procent (3 892) av samtliga fattade beslut under år 2007. Detta är en ökning i förhållande till antalet ordförandebeslut år 2006, 85 procent (3 455). I förhållande till det ökade antalet inkommande anmälningar är dock andelen oförändrad.

Andelen avvisade ärenden - antingen på grund av missnöje som anmäls för sent i förhållande till de gällande bestämmelserna om preskription eller att det är fråga om ett missnöje med sådant som HSAN inte kan pröva i enlighet med bestämmelserna i lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område – har fortsatt att öka under år 2007 på samma sätt som under åren 2005 och 2006. Förklaringen kan inte enbart vara att området för HSAN:s prövning har begränsats genom överinstansernas tolkning av gällande lag utan måste till en del förklaras av ärendeökningen under år 2007. Givetvis har det betydelse som redovisas i Riksrevisionens rapport RiR 2007:23 ”Statens insatser vid anmälningar av vårdskador” under avsnittet HSAN:s hantering av anmälningar (sid 32 ff), t ex partsrollens betydelse; den innebär att anmälaren själv styr sitt anmälningsärende och att HSAN varken kan eller skall hjälpa den ena parten framför den andra. Det skall därvid påpekas att HSAN i regleringsbrevet för budgetåret 2008 skall redovisa hur myndigheten arbetar med att för allmänheten på ett tydligt sätt informera om sitt uppdrag och på vilket sätt HSAN bistår personer som har vänt sig till fel myndighet eller organisation med sin anmälan.

Utvecklingen framgår av tabell 3.

Tabell 3

	2005	2006	2007
Nämndbeslut	695	631	666
Ordförandebeslut totalt	2 928	3 455	3 892
Därav prövade i sak	1 986	2 361	2 517
Därav avvisade	942	1 094	1 375
Andel ordförandebeslut	81 %	85 %	85 %
Totalt	3 623	4 041	4 500

Not. Antalet beslut är fler än antalet avgjorda ärenden (diarienummer)

Antalet personer som ålagts påföljd jämte andel påföljder av ärenden som inkommit från Socialstyrelsen

Av tabellerna 4 och 5 framgår att antalet personer som har ålagts påföljder har ökat marginellt i förhållande till föregående år med 18 personer. Detta kan förklaras med att en

ökning av antalet ärenden ett år egentligen inte i allt påverkar beredningen och besluten förrän påföljande år. År 2006 ökade antalet inkommande ärenden lika mycket som under år 2007. Proportionerna mellan varning och erinran har sedan år 2003 förskjutits så att antalet ålagda påföljder i form av erinran blivit större än antalet ålagda påföljder i form av varning. Under år 2006 minskade både antalet utdelade varningar och antalet ålagda erinran även om antalet ålagda varningar sjönk mer. År 2007 minskade antalet ålagda varningar marginellt medan antalet ålagda erinran, ökade marginellt. Sammantaget ökade det totala antalet disciplinpåföljder med 18 år 2007.

Som framgår nedan av tabell 5 leder en högre andel av anmälningarna från Socialstyrelsen regelmässigt till bifall medan huvuddelen av anmälningarna från patienterna/anhöriga inte leder till någon åtgärd.

Tabell 6 utvisar den procentuella fördelningen av påföljder i förhållande till antalet disciplinärenden som prövats i sak, dvs. nämndbeslut och ordförandebeslut i andra än avvisade/avskrivna ärenden. Uppställningen är inte helt rättvisande eftersom det förekommer att flera påföljder kan åläggas i ärenden där fler än en person är anmäld. Detta kan dock endast ha en marginell påverkan på procenttalet.

Utvecklingen framgår av tabellerna 4, 5 och 6.

Tabell 4

Antal yrkesutövare som ålagts påföljd

	2005	2006	2007
Varning	171	155	146
Erinran	213	207	234
Totalt	384	362	380

Tabell 5

Påföljder och åtgärder i ärenden från Socialstyrelsen

	2005	2006	2007
Behörighetsärenden	57	72	74
Behörighetsåtgärd	50	69	64
Åtgärder %	88 %	96 %	87 %
Disciplinärenden	105	114	50
Disciplinpåföljd	86	81	31
Påföljder %	82 %	71 %	62 %
Summa ärenden	162	186	124

Tabell 6

Procentuell fördelning av påföljder

	2005	2006	2007
Antal avgjorda ärenden där påföljd kan förekomma (det totala antalet med undantag av ärendena rörande behörigheten samt sådana ärenden som avvisats på formella grunder)	2 624	2 903	3 051
Procentuell andel påföljder totalt av dessa	15 %	12,5%	12,5 %
Därav varning	55 %	43 %	38 %
Därav erinran	55 %	57 %	62%

Antal återkallade legitimationer samt övriga behörighetsingripanden

Antalet återkallade legitimationer uppgick till 31 dvs. en minskning i förhållande till tidigare år. De fördelas på yrkeskategorier enligt nedanstående tabell 7. Av den framgår att ökningen av återkallade legitimationer hänför sig till yrkeskategorin sjuksköterskor/barnmorskor.

Antalet anmälda personer år 2007 uppgår totalt till 6 641. Av dem har 450, 6,8 procent, fått någon form av sanktion - återkallelse av legitimationen, begränsning av förskrivningsrätten, prøvotid eller disciplinpåföljd. Föregående år uppgick procenttalet till 7,2.(445).

Av dem som ålagts påföljd under år 2007 är 297 läkare, 39 sjuksköterskor och barnmorskor samt 31 tandläkare. Övriga yrkesgrupper ålades 13 påföljder.

Utvecklingen framgår av tabell 7

Tabell 7

	2005	2006	2007
Återkallade legitimationer			
Läkare	13	14	13
Sjuksköterskor och barnmorskor	15	24	17
Tandläkare	1	1	0
Övriga		2	1
Totalt	29	41	31
Prövotid			
Läkare	8	6	11
Sjuksköterskor och barnmorskor	14	19	18
Tandläkare	1	1	0
Övriga		2	2
Totalt	23	28	31
Begränsning av förskrivningsrätten			
Läkare	9	12	8
Tandläkare	1	2	0
Totalt	10	14	8

Genomsnittlig kostnad per ärende

HSAN:s verksamhet är så gott som helt anslagsfinansierad. Kostnaderna har uppgått till 29 068 tkr, vilket gör en kostnad om 6 464 kr per avgjort ärende. En jämförelse med tidigare år ger följande vid handen

Tabell 8	<i>Genomsnittlig kostnad per ärende</i>		
	2005	2006	2007
Totala kostnader tkr	26 676	28 869	29 068
Kostnad per avgjort ärende kr	7 362	7 144	6 464

I stort sett i varje ärende som prövas i sak, dvs alla utom de som avvisas på formella grunder, sker en medicinsk bedömning. Denna utförs antingen av s.k. kansliläkare eller av timarvoderade medicinska experter, t.ex. ett anmälningsärende som rör gynekologi prövas av en läkare med gynekologi som specialitet. Kansliläkarna är också arvoderade per timme men förordnas i förväg till ett bestämt antal timmar i varje månad. Efter den 1 januari 2004 är timarvodet för de medicinska experterna höjt till 500 kr/timme. Varje ökning av antal ärenden som skall prövas innebär därmed kostnadsökningar. År 2006 ökade antalet inkomna ärenden med 432 och år 2007 med 423. 25 procent av styckkostnaden utgörs av kostnaden för den medicinska bedömningen, 1 600 kr /avgjort ärende. Förklaringen till att styckkostnaden per avgjort ärende sjunkit väsentligt för år 2007 är förstås den fortsatt höga avverkningen i förhållande till ökningen av de totala kostnaderna för året.

En förklaring till att årets kostnader inte har ökat ännu mer i förhållande till föregående år trots den stora ökningen av inkommande anmälningar under året torde vara att hänföra till den fortsatta höga avverkningen av anmälningar under året. Detta visas ju också främst i det förhållandet att kostnaderna per avgjort ärende har minskat med nästan 1 000 kr under år 2007. De framtagna siffrorna vad gäller antalet avgöranden visar dessutom att det huvudsakligen varit fråga om ökad avverkning vad gäller de sk ordförandebesluten, som ju är mindre kostsamma då dessa inte kräver avgörande i nämnd. Under år 2007 har det också i likhet med tidigare år saknats behov av att öka antalet nämnder under året. Det ökade antalet anmälningar har inte heller krävt någon ökning av antalet juristhandläggare eller rotelassistenter utan precis som under år 2006 har anmälningarna handlagts av 13 rotlar, var och en besatta med en juristhandläggare och en assistent. Slutligen så har HSAN genom samverkan med Allmänna reklamationsnämnden och Statens haverikommission i de gemensamma lokalerna också uppnått samverkansvinster med dessa, t ex genom de gemensamma sammanträdesrummen på nedre botten, en gemensam upphandling av städtjänster jämte telefonväxel, det gemensamma ekonomiska ansvaret för säkerheten i huset, för receptionisttjänsten jämte arkivarien samt gemensamma utbildningsdagar och motion för all personal på de tre myndigheterna.

Personalkostnaderna har dock kommit att uppgå till 22 163 tkr, 476 tkr mer än föregående år då dessa kostnader uppgick till 21 687 tkr. Personalkostnaderna inrymmer ju också kostnaderna för ärendenas medicinska utredning, ersättningen till de medicinska konsulterna, varför den ökningen bl a återspeglar ökningen av antalet medicinska utredningar. Kostnaderna för de medicinska utredningarna uppgick år 2007 till 5 087 tkr, 509 tkr mer än år

2006, då de uppgick till 4 478 tkr.

Handläggningstiderna och mediantiden i månader för de olika besluten framgår av följande

HSAN:s enda verksamhetsmål är att handläggningstiden skall understiga en genomsnittlig handläggningstid om sex månader.

Av tabell 9 framgår att handläggningstiderna har minskat såväl för ärenden som avgörs genom beslut av ordföranden ensam som för ärenden som avgörs genom beslut av nämnden. Därför har den genomsnittliga handläggningstiden minskat marginellt medan mediantiden på samma sätt har ökat marginellt..

Utvecklingen framgår av tabell 9.

Tabell 9 *Handläggningstider och mediantider*

Antal månader År	2005	2006	2007
<i>Genomsnitt</i>			
Nämndärenden	9,3	9,4	9,3
Ordförandeärenden, prövade i sak	5,1	5,3	5,0
Ordförandeärenden, avvisade	1,2	1,2	1,1
Samtliga typer av beslut	4,9	4,6	4,5
<i>Mediantider</i>			
Samtliga typer av beslut	4,3	3,8	3,9

Överklagandefrekvens och ändringsfrekvens

Ansvarsnämndens beslut kan överklagas till länsrätten i Stockholms län (LR), vars domar i sin tur kan överklagas till Kammarrätten i Stockholm (KR). För kammarrättens prövning krävs emellertid prövningstillstånd. Högsta instans är Regeringsrätten (RR).

Ändringsprocenten vad gäller överklagade beslut har minskat trots att andelen överklagade beslut har ökat i förhållande till tidigare år. I sammanhanget skall dock framhållas att den största andelen av de överklagade besluten avser beslut där HSAN har ålagt disciplinpåföljder eller fattat beslut i fråga om behörighetsåtgärder. Den största andelen av ordförandebesluten överklagas inte och föranleder i så fall sällan ändringar. Slutligen framgår det av tabell 10 att 48 av totalt 54 överklagade ärenden som ändrats i sak av länsrätten har ändrats på så sätt att bedömningen mildrats. I drygt 90 procent av de ärenden som ändras i sak har således HSAN ålagt yrkesutövare disciplinpåföljder, som länsrätten sedan har ändrat på så sätt att påföljden antingen har tagits bort helt eller mildrats - från en varning till en erinran. I huvuddelen av fallen har ändringen skett efter det att Socialstyrelsen har tillstyrkt bifall till överklagandet. Socialstyrelsen har således haft en annan och mindre sträng uppfattning vad gäller frågan om de anmälda yrkesutövarnas medicinska handläggning stridit mot vetenskap och beprövad erfarenhet eller om sådana ursäktliga omständigheter kan anses ha förelegat, som kan befria från disciplinansvar .

Socialstyrelsen är i sin egenskap av tillsynsmyndighet den myndighet som genom risk- och

konsekvensanalyser har tagit ställning till viktiga systemfrågor inom vården både genom sina föreskrifter och i sin tillsynsverksamhet. Socialstyrelsen är också den myndighet som genom sin tillsynsverksamhet i första hand har ansvaret för att hälso- och sjukvården utövas enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Slutligen har ju också Socialstyrelsen genom tillsynsverksamheten kunskap om rådande brister i system och i rutiner, ev. personalbrist mm, inte bara genom den utövade tillsynen utan också genom de sk. Lex Maria - anmälningarna.

I de ärenden där HSAN ålagt påföljder efter patientanmälningar har HSAN därför under året inhämtat yttranden ifrån Socialstyrelsen, eftersom ett behov finns att få utrett Socialstyrelsens inställning bl.a. i frågan om en visst handläggningsåtgärd strider mot vetenskap och beprövad erfarenhet eller om eventuella ursäktliga omständigheter skulle kunna ursäkta ett icke ringa fel som en yrkesutövare har begått. Ett viktigt mål för HSAN:s verksamhet är att beakta den sk likabehandlingsprincipen i enlighet med Regeringsformens bestämmelser, dvs att sträva efter att varje anmäld yrkesutövare, vare sig han har blivit anmäld till HSAN av en patient/anhörig eller till Socialstyrelsen genom en sk LEX Maria-anmälan, i möjligaste mån behandlas lika. Det finns inte skäl för HSAN att vidhålla en strängare inställning till frågan om när en disciplinpåföljd skall åläggas någon än vad som överensstämmer med Socialstyrelsens inställning. Såväl HSAN som Socialstyrelsen måste stå för samhällets gemensamma syn på vad som kan vara en straffbar oaktsamhet av den anmälda individen, särskilt som Socialstyrelsen har ställning som motpart i den fortsatta processen hos förvaltningsdomstolarna efter ett överklagande. Vid en genomgång av de överklagade besluten som har ändrats i mildrande riktning har HSAN funnit att HSAN:s beslut antagligen hade blivit desamma som i länsrätten, dvs. HSAN hade inte ålagt någon påföljd om HSAN före beslutet fått kännedom om Socialstyrelsens kunskaper och inställning. Flera av HSAN:s beslut som länsrätten mildrat hade således redan från början inneburit att den anmälda yrkesutövaren inte hade fått någon disciplinpåföljd. Såväl denne som anmälaren hade redan i första instans fått det riktiga beslutet och därmed sluppit den osäkerhet och väntetid som ett överklagande alltid innebär. Eftersom medierna visar ett stort intresse för de beslut där HSAN har utdelat disciplinpåföljder, innebär ett sådant beslut alltid en extra påfrestning, särskilt för yrkesutövarna utanför de större städerna som ju kan vara lätta att identifiera trots de oidentifierade beskrivningarna i pressen. Slutligen hade ju själva överklagandet blivit onödigt och därmed orsakat en samhällsekonomisk kostnad som kunnat undvikas.

HSAN:s uppfattning är därför att det är nödvändigt för HSAN att känna till Socialstyrelsens inställning i många av de ärenden där HSAN:s egen utredning leder fram till att en disciplinpåföljd måste övervägas. HSAN har därför under året tillsammans med Socialstyrelsen bl.a. verkat för en sådan förändring i sin ärendehantering, som skulle medföra en ökad rättssäkerhet och i flera fall minska tiden innan ett lagakraftvunnet beslut föreligger. Sedan de båda myndigheterna år 2004 träffat en överenskommelse om gemensamma riktlinjer, som i korthet går ut på att myndigheterna gemensamt skall arbeta för en enhetlig rättstillämpning vid prövningen av disciplin- och behörighetsärenden har en arbetsgrupp bestående av deltagare från Socialstyrelsen och HSAN samrått i gemensamma frågor som inte gäller pågående ärenden bl.a. genom erfarenhetsutbyte och diskussioner. Sedan början av år 2006 inhämtar HSAN också Socialstyrelsens yttrande i de ärenden som patienter/anhöriga har initierat och där HSAN:s medicinska utredning har lett fram till att det kan bli fråga om disciplinpåföljd. Såväl det pågående arbetet i gruppen jämte behovet av att veta Socialstyrelsens inställning syftar till att uppnå en samstämmighet i frågor om vad som kan anses strida mot vetenskap och beprövad erfarenhet jämte vilka omständigheter och situationer som kan anses vara ursäktliga i fråga om ett individansvar; allt i syfte att uppnå en likabehandling och enhetlig rättstillämpning.

Utvecklingen vad gäller överklagade ärenden framgår av tabell 10.

Tabell 10 *Överklagandefrekvens och ändringsfrekvens*

År	2005	2006	2007
Antal avgjorda ärenden	3623	4 041	4 500
Antal överklagade ärenden	1 001	1 070	1 193
Överklagandeprocent	28	26	27
Antal och ändringar i överinstans			
Antal domar i Länsrätten	744	739	941
Återförvisade eller ändrade	42	57	61
Ändringsprocent	6	8	6
Antal återförvisade, mildrade och skärpta			
Länsrättens ändringar			
Återförvisade	8	7	7
Ändrade i sak	34	50	54
Därav mildrade	25	43	48
Därav skärpta	11	7	6
Summa	42*	57	61

* I några fall förekommer fler ändringar i samma beslut

Information om beslut mm

Samtliga beslut i ansvarsärenden tillställs Socialstyrelsen. Styrelsen får därigenom underlag för sin tillsynsverksamhet. Sådan underrättelse är av betydelse även av det skälet att styrelsen under vissa förutsättningar kan överklaga HSAN:s beslut, även om styrelsen inte varit part hos HSAN. I enlighet med bestämmelserna i 10 § instruktionen (1996:571) för hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd underrättar generaldirektören eller ställföreträdaren Socialstyrelsen om innehållet i en anmälan, när det kan ha betydelse för styrelsens tillsynsverksamhet att ha kännedom om anmälan.

Besluten sänds också kontinuerligt bl.a. till patientnämnderna och några facktidsskrifter, som publicerar intressantare avgöranden.

En stor del av informationsverksamheten består i att besvara förfrågningar från allmänheten, olika statliga myndigheter, landsting, privata företag, massmedier och forskare. Under året har man enbart på registratorskontoret i genomsnitt haft 1 236 förfrågningar i månaden. För åren 2005 och 2006 var motsvarande siffra 909 och 985.

Nämnden har en webbplats (www.hsan.se) för information till allmänheten om verksamheten. Den finns också tillgänglig på sex andra språk. Information på samtliga språk finns intalade

för synskadade.

Nämndens båda ordförande och flera handläggare har vid ett flertal tillfällen anlitats av universitet, landsting, vårdskolor och organisationer inom hälso- och sjukvården för föreläsningar, diskussioner etc. Under året har företrädare för medicinalmyndigheter från Norge och Kina besökt HSAN för att informera sig om verksamheten.

Nämnden har under året haft besök från Patientnämnden i Kalmar.

Under året har nämnden avgett tolv remissvar.

Samverkan med andra myndigheter

Socialstyrelsen är tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvården och dess personal och den myndighet som i första hand har ansvaret för att hälso- och sjukvården utövas enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Mot den bakgrunden är Socialstyrelsen den viktigaste myndigheten som HSAN har att samverka med. Några formella hinder för ett sådant samarbete finns inte.

HSAN har fortlöpande kontakter med Socialstyrelsen. Förutom att HSAN:s beslut delges styrelsen så är styrelsen part i alla behörighetsärenden (fråga om återkallelse av legitimation m.m.) och i de disciplinärenden som anmäls av styrelsen. Som redovisas under rubriken överklagandefrekvens och ändringsfrekvens har HSAN också i vissa ärenden behov av styrelsens yttrande i ärenden som anmäls av patient. HSAN:s samtliga beslut skickas också till styrelsen, eftersom Socialstyrelsen är motpart till dem som överklagar HSAN:s beslut i länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten. Viktigare ärenden tillförs styrelsens Riskdatabas för att kunna utnyttjas i kvalitetssäkringsarbetet .

Redan år 2004 har Socialstyrelsen och HSAN arbetat fram följande gemensamma riktlinjer för ett framtida samråd mellan de båda myndigheterna och utökade kontakter dem emellan.

- Myndigheterna skall gemensamt arbeta för en enhetlig rättstillämpning vid prövningen av disciplin- och behörighetsärenden
- Myndigheterna skall i större utsträckning än hittills samråda i sådana frågor genom erfarenhetsutbyte och diskussioner, t ex när det gäller tolkningen av författningsbestämmelser och rättsfall, utformningen av egen praxis samt initiativ till författningsändringar och prejudikatbildning.
- Myndigheterna skall utöver informella kontakter bilda en gemensam samrådsgrupp med några deltagare från båda myndigheterna. Gruppen skall ha till uppdrag att vid återkommande möten utbyta erfarenheter och diskutera nämnda frågor. Gruppen skall även diskutera principerna för och behovet av yttranden i enskilda ärenden.
- Myndigheterna skall för ett bredare samråd mellan personalen på myndigheterna ordna gemensamma handläggartreffar samt uppmuntra s.k. prao och studiebesök.

Under året har samrådsgruppen som består av deltagare från såväl Socialstyrelsen som HSAN fortsatt att ha ovan överenskomna erfarenhetsutbyte och diskussioner. Erfarenhetsutbytet genom det ovan nämnda grupparbetet är också tänkt att fortsätta år 2008.

För ansvarsnämndens verksamhet är den viktigaste förutsättningen och målet för verksamheten att uppnå en så förutsebar, enhetlig och konsekvent praxis som möjligt för de

individer som är anmälda till ansvarsnämnden och skall åläggas en disciplinpåföljd. Våra siffror och kommentarer vad gäller överklaganden i länsrätten, där ju Socialstyrelsen kan vara part, visar de negativa konsekvenser som blir följden av att ansvarsnämnden måste arbeta i ett vakuum i förhållande till Socialstyrelsens kunskaper och erfarenheter. För att förbättra rättssäkerheten för de individer som anmäls till ansvarsnämnden inhämtar nämnden därför nu yttranden ifrån Socialstyrelsen i de patientanmälda ärenden där ansvarsnämndens utredning har lett fram till att disciplinpåföljd kan komma i fråga för den anmälda yrkesutövaren. Några formella hinder för att inhämta sådana yttranden finns inte, eftersom den hittills gällande lagstiftningen för ansvarsnämndens verksamhet har utgått från att detta kan vara nödvändigt (10 och 14 §§ lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område jämte 6 § förvaltningslagen (1986:223))

På det administrativa planet samarbetar ansvarsnämnden med Kammarkollegiet såväl i fråga om ekonomi som personalens löner. Sedan den 1 november 2005 sker ett samarbete med de två småmyndigheter som ansvarsnämnden delar lokaler med, Allmänna reklamationsnämnden och Statens haverikommission vad gäller administrativa frågor i syfte att uppnå gemensamma lösningar för att därmed åstadkomma besparingseffekter. Detta samarbete som inleddes år 2005 i fråga om gemensamma aktiviteter vad gällde inflyttningen har fortsatt under år 2007. Så t ex delar myndigheterna på gemensamma sammanträdeslokaler, besöks- och journalistrum samt serverrum och arkiv. Dessutom inköper de tre myndigheterna en gemensam receptionisttjänst, en städtjänst och en gemensam bevakningstjänst samt delar också på kostnaderna för en arkivarie. De tre myndigheterna har gemensamt upphandlat en gemensam städtjänst för hela huset under år 2006 och år 2007 en gemensam telefonväxel. Slutligen sker en gemensam utbildning av personalen jämte gemensamma friskvårdsaktiviteter. Under år 2008 planeras ytterligare gemensamma aktiviteter, så t ex pågår diskussioner med hyresvärderna om att utöka de gemensamma lokalerna på nedre botten, bl a i syfte att kunna uppnå gemensamma lösningar för de tre myndigheterna vad gäller ytterligare administrativa tjänster.

Eftersom HSN:s och Allmänna reklamationsnämndens kärnverksamhet i huvudsak överensstämmer vad gäller juristhandläggarnas arbetsuppgifter i fråga om ärendehandläggningen är också avsikten att bereda de som så önskar en möjlighet till utbytestjänstgöring på respektive myndighet, i syfte att ge möjligheter till kompetensutveckling.

Sjukfrånvaro

Vad gäller sjukfrånvaron så har den sjunkit väsentligt i förhållande till år 2006. Inom ansvarsnämnden finns vissa förebyggande friskvårdsåtgärder. Under år 2006 har avtal träffats med företagshälsovården Previa om en tjänst för sjuk - och friskanmälan med telefonrådgivning dygnet runt. För den anställde underlättas bl a att anmäla sin frånvaro och samtidigt få möjlighet att tala med en erfaren sjuksköterska som ger medicinska råd i samband med insjuknandet. Tjänsten innefattar även anmälan om vård av barn, även den med telefonrådgivning. Arbetsgivaren får bl a analysunderlag och signaler om eventuella problem i ett tidigt skede samt förslag på konkreta åtgärder. Arbetsgivarens ersättning för friskvård per år har uppgått till 2 300 kr per anställd under året. Under år 2007 har hela personalen under en månad deltagit i en sk stegtävling. Företagshälsovården har också genomfört ergonomirond på arbetsplatsen för alla nyanställda. Personalen har fått höj- och sänkbara skrivbord. Några få har avstått. Några har fått specialstolar.

Utvecklingen framgår av följande tabell.

Tabell 11

Procent

Sjukfrånvaro år	2005	2006	2007
Totalt	6,2	4,4	2,2
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	77	73	19,6
Kvinnor	8,1	5,4	2,7
Män	0,2	1,6	0,6
Anställda - 29 år	2,3	2,8	2,1
Anställda 30 - 49 år	1,2	3,3	3,4
Anställda 50 år -	10,2	5,5	1,4

Hur etnisk och kulturell mångfald har beaktats

HSAN vill därvid främst hänvisa till webbplatsen, som är tillgänglig på sex olika språk både vad gäller skrift och talspråk. Mot den bakgrunden finns den broschyr som nämnden alltid översänder vid kontakt med en anmälare inte översatt till något annat språk. Angående HSAN:s personal anställer nämnden i snitt en till två personer per år, företrädesvis en handläggare som skall vara jurist. Under år 2007 har fem juristhandläggare anställts som vikarier och en assistent har anställts. En av de juristhandläggare som anställdes under år 2004 med utländsk härkomst och annan kulturell bakgrund är fn tjänstledig för att prova annan anställning. Två av de under år 2007 anställda juristhandläggarna är av utländsk härkomst och annan kulturell bakgrund. Samtliga vikarierande anställda handläggare kommer att beredas fast anställning under det senare halvåret 2008.

Kompetensförsörjning.

Varje myndighet med minst fem anställda skall redovisa i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjning under år 2007 har uppnåtts samt vilket mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning under åren 2008 -2010 (jfr regeringsbeslut den 18 juni 2003, Uppdrag till myndigheterna att redovisa sin kompetensförsörjning m m).

2007

Nämndens personal bestod under året av 35 personer. Av dessa är 21 jurister, varav två ordförande, 18 ärendehandläggare, varav 13 med ansvar för var sin ärenderotel och en med administrativa arbetsuppgifter. Att antalet jurister inte överensstämmer med vilka som faktiskt har arbetat på myndigheten beror på att fyra av ärendehandläggarna var tjänstlediga för att pröva annan anställning och en har varit föräldraledig halva år 2007 under delar av året. Två juristhandläggare som har varit tjänstledig för att pröva annan anställning under året har sagt upp sig till den 1 mars 2008 och kommer då att ersättas av två av de anställda vikarierna. I övrigt består personalen av ett biträde till och ersättare för kanslichefen, en IT-ansvarig, en vaktmästare och tio assistenter, varav två är registratorer. Två assistenter som har uppnått pensionsålder fortsätter som förordnad vikarie vid behov. Slutligen har tre sk "skrivare", timanställda jur stud, som tidigare pryat under somrarna använts för att skriva de många färdigutredda ordförandebesluten; allt för att förkorta handläggningstiderna.

En majoritet av de anställda är kvinnor.

Chefen för myndigheten och en av ordförandena är kvinna medan chefens ställföreträdare är man och den andre ordföranden. Under år 2004 inrättades en tjänst som kanslichef och tillsattes av en man. Under år 2007 inrättades en tjänst som biträde till och ersättare för kanslichefen, som tillsattes med en man. Handläggarna är numera sju män och sju kvinnor (inkl en som är föräldraledig). IT-handläggare, assistenter och registratorer är kvinnor, medan vaktmästaren är en man.

Den nämnd som tillsammans med en av ordförandena beslutar i de svårare ärenden, bl.a. de ärenden som leder till att en disciplinpåföljd utdelas och där Socialstyrelsen är part, består av åtta ledamöter med ersättare och de utses av regeringen för en period om tre år. Nuvarande nämnd tillsattes av regeringen från och med den 1 juli 2007. I nämnden är 20 kvinnor och 12 män. (ledamöter resp ersättare).

Som sk småmyndighet är administrationen på HSAN en mycket sårbar del av verksamheten med exempelvis kanslichefen som ansvarig för såväl ekonomi, säkerhet och information och en IT-ansvarig. Sedan den 1 november 2005 är HSAN samlokaliserad med Allmänna reklamationsnämnden och Statens haverikommission. Samordningsvinster i fråga om kompetens och effektivitet har därvid uppnåtts vad gäller vissa administrativa funktioner. Så t ex delar myndigheterna på en arkivarie och hyr gemensamt en receptionist. Dessutom städas lokalerna av en gemensam inhyrd städfirma och myndigheterna arbetar också gemensamt med säkerheten dels genom ett gemensamt avtal i fråga om säkerheten och en myndighetsintern säkerhetsgrupp. Under året har en gemensam upphandling av en gemensam telefonväxel ägt rum. Slutligen har information- och utbildningsverksamheten till största delen varit gemensam. Så t ex har en gemensam utbildning ägt rum vad gäller miljöarbete och i offentlighets- och sekretessfrågor.

På handläggarsidan har som framgår ovan rörligheten alltjämt varit stor under år 2007. Under året har fem vikariat anställts för att ersätta fyra som är tjänstlediga för annat arbete resp en föräldraledig kvinna. Dessa tjänster har varit lätta att ersätta med tillräckligt kompetent personal givetvis beroende på det rådande läget på arbetsmarknaden. Kraven har varit en juristexamen. Detta är tillräcklig kompetens för en handläggartjänst på HSAN, som i mycket kan ses som en meriterande tjänst för fortsatta arbetsuppgifter inom domstolar och andra myndigheter. Av handläggarna är numera sju män och resten kvinnor. Av de nyanställda vikarierna år 2007 är tre män.

Kansliläkarna - de läkare som varsin dag i veckan arbetar på HSAN:s kansli med medicinska bedömningar - är tre män och en kvinna. Av övriga externa medicinska konsulter, tillika föredragande vid sammanträdena med nämnden, är 12 kvinnor och 22 män. Könsfördelningen varierar här med de olika specialiteterna. Kvinnliga föredragande finns i invärtesmedicin, gynekologi, anestesi, onkologi och psykiatri, medan det finns två manliga föredragande inom ortopedi och inom kirurgi. Övriga föredragande är en kvinnliga och en manlig tandläkare, tre kvinnliga sjuksköterskor/ barnmorska, en manlig psykolog och en manlig sjukgymnast.

På assistentsidan där samtliga är kvinnor blev det en pensionsavgång år 2006 som ersattes först under år 2007 och till denna tjänst sökte uteslutande meriterade kvinnor.

Vad gäller åldersstrukturen så har den blivit förhållandevis blandad vad gäller juristhandläggarna och en avsevärd föryngring har skett under senare år. De fem som anställdes under år 2007 (vikarier och fast tjänst) är alla unga. Av handläggarna är då fyra födda under åren 1939-1951 och övriga på 1960-70-talen.

Den genomsnittliga åldern på de medicinska konsulterna varierar mellan 50 och 60. De deltidsanställda läkare som finns tillgängliga på HSAN:s kansli har alla uppnått pensionsålder, vilket är en förutsättning för att kunna åta sig uppdraget.

Medelåldern bland assistentpersonalen är förhållandevis hög. De flesta är födda på 1940-talet. Den yngsta assistenten är född på 1960-talet.

Rörligheten på handläggarsidan har nämnts ovan. Möjligheterna för juristhandläggarna att få kvalificerade och självständiga arbetsuppgifter begränsas genom den lagstiftning som styr verksamheten. Därmed kan arbetsuppgifterna upplevas som enahanda och att utvecklingen i ens förmåga därmed begränsas. En rörlighet är därför förståelig och måste accepteras. Rörligheten har dock inte inneburit några problem vad avser nyrekryteringar under de senaste fem åren, vilket främst kan förklaras av rådande arbetsmarknadsläge för jurister. Även om det i år och under påföljande år kommer att fortsätta att vara lätt att rekrytera kompetenta jurister till följd av läget på arbetsmarknaden, så är det naturligtvis så att man måste uppmuntra viss rörlighet och kunna erbjuda konkurrenskraftiga löner vid nyanställning samt hålla en hygglig löneutveckling för dem som man är angelägen att behålla. Individuell lönesättning är därvid ett viktigt instrument. Arbetsgivarens uppfattning är att lönebilderna för närvarande är goda både för SACO:s och ST:s medlemmar.

Rörligheten vad gäller de medicinska konsulterna är inte förhållandevis stor. Nyrekryteringen av de medicinska konsulterna har underlättats genom den höjning av deras arvode - från 338 kr/timme till 500 kr / timme – som genomfördes från den 1 januari 2004. Under året har en tandläkare och ytterligare några medicinska konsulter ersatts som har slutat beroende på att de uppnått 70 års ålder. HSAN:s uppfattning är att de medicinska konsulterna helst skall ha en anknytning till arbetslivet för att inte uppfattas vara okunniga om arbetslivets nuvarande förhållanden och villkor i sina bedömningar av anmälda yrkesutövares sätt att ge vård.

Några större rekryteringsproblem vad gäller assistentpersonal fanns inte i samband med nyrekryteringen år 2007 och förutses inte heller under de närmaste åren.

Målen för HSAN:s kompetensförsörjning är långsiktiga. Det har varit lätt att rekrytera nya juristhandläggare; nya män har rekryterats, vilket är en del av målet vad gäller den ökade jämställdheten. Vid nyrekryteringarna strävade vi i enlighet med vår målsättning efter ökad jämställdhet och också efter en ökad etnisk mångfald, vilket är särskilt viktigt mot bakgrund av att många parter som förekommer i våra ärenden är av annan utländsk härkomst. Detta gäller i en ökad omfattning såväl de patienter/anhöriga som anmäler som den vårdpersonal som anmäls. Två av handläggarna, en kvinna och en man, är av utländsk härkomst och har en annan kulturell bakgrund.

Lönerevisionerna har under hela avtalsperioden 2005-2007 strävat efter att ge ett utfall, som gör HSAN till en arbetsplats, som fortfarande är attraktiv och kan nyrekrytera även under sämre tider såvitt avser tillgång på arbetskraft.

Även när det gäller kompetensutvecklingen av den befintliga personalen har en del av målen

uppfyllts. Som en konsekvens av den ökade datoriseringen och utvecklingen av HSAN:s ärendehanteringssystem har uppgifterna förändrats inte bara för assistenterna. Större krav ställs på datakunskap och HSAN har fortlöpande berett all personal vidareutbildning på detta område.

Under år 2007 avskaffades maskinell tidredovisning för hela personalen och flextid under eget ansvar råder. Möjligheter att ta ut övertid såväl kompensationsledighet som i pengar finns. Under året har enbart möjligheten att ta ut övertid i kompensationsledighet använts.

Under våren 2004 fattades beslut fattas om att omställningspengarna skall användas för individuella lösningar. Personalen har hittills och i viss utsträckning även under år 2007 använt pengarna bl a till att delta i projektledarutbildningar.

Möjligheterna till utveckling av arbetsuppgifterna är begränsade vad gäller HSAN:s kärnverksamhet som ju i allt regleras genom lagstiftning . Vad gäller handläggarnas utveckling har dessa under året också hållit föredrag eller deltagit i diskussioner om HSAN:s verksamhet förutom på myndigheten och på Socialstyrelsen, på universitet, sjukhus eller vårdskolor.

Kompetensförsörjning 2008 – 2010.

Kompetensutvecklingen av den personal som nu är anställd vid myndigheten kommer att ha samma inriktning som tidigare. Utbildning skall fortsätta med såväl intern utbildning för alla som nämnts ovan som med extern utbildning i syfte att uppnå ökad kvalitet genom kurser på områden som har anknytning till kärnverksamheten och kontakten med de parter som berörs av den. Under år 2008 är avsikten att en gemensam utbildning i kontakter med media skall äga rum. Genom att HSAN delar lokaler tillsammans med Allmänna reklamationsnämnden och Statens haverikommission har under år 2006 gemensamma utbildningsinsatser inletts för personalen på de tre myndigheterna såvitt avser miljön och de mänskliga rättigheterna. Under år 2007 har dessa gemensamma utbildningsinsatser fortsatt, inte bara vad gäller de mänskliga rättigheterna då Barnombudsmannen kom hit i februari 2007 utan också vad gäller utbildning i miljö och i offentlighet och sekretess.

Nyrekryteringen av juristhandläggare kommer att fortsätta under varje år med hänsyn till den redovisade rörligheten bland handläggarna. Vid varje sådan nyrekrytering är målet en anställning som bidrar till utvecklingen av jämställdhet och att åstadkomma ytterligare etnisk mångfald bland de anställda. I den mån HSAN har möjligheter till ytterligare anställningar är givetvis målen desamma.

Beslutet vad gäller omställningsarbete från år 2004 har gällt varje år fram t o m år 2007. Avsikten är att detta beslut om individuella lösningar skall fortsätta att gälla framöver.

Eftersom HSAN är en liten myndighet som inte kan locka med karriärmöjligheter inom myndigheten eller några särskilda förmåner utöver vad staten allmänt erbjuder, måste rörligheten särskilt vad gäller de anställda handläggarna fortsättningsvis uppmuntras samtidigt som en hygglig löneutveckling för de nyanställda måste bibehållas.

Samlokaliseringen med de andra myndigheterna innebär också möjligheter till utbytestjänstgöring vad gäller juristhandläggarna främst med juristhandläggarna på Allmänna reklamationsnämnden, vilket skall prioriteras.

Även om det föreligger svårigheter att delegera arbetsuppgifter inom kärnverksamheten, kommer det utvecklingsarbete som är möjligt att bedriva inom området att fortsätta.

Slutligen pågår under år 2008 ett utredningsarbete inom Patientsäkerhetsutredningen, som skall slutredovisas den 31 december 2008. Enligt direktiven skall utredare göra en översyn av HSAN:s verksamhet och den lagstiftning som styr verksamheten. Utredningens slutbetänkande och förslag förutses givetvis påverka verksamheten och den kommande inriktningen under åren 2008-2010.

Kvalitetssäkring av de egna beslutsprocesserna

För HSAN gäller i likhet med vad som gäller vid alla domstolar, att parterna - varje anmälare eller anmäld eller någon annan som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot - får överklaga HSAN:s slutliga beslut eller övriga beslut enligt bestämmelserna i lagen (1998:531) om yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvården (LYHS) till förvaltningsdomstol, Länsrätten i Stockholms län. Länsrättens dom i ansvarsärendet kan sedan överklagas till kammarrätten i Stockholm och därefter till Regeringsrätten. Hos den domstol som i första hand överprövar HSAN:s beslut, länsrätten i Stockholms län, sker i varje dit överklagat ärende en omprövning som både omfattar själva handläggningen hos HSAN som en materiell prövning av saken. Den lagreglerade omprövningen av de överklagade besluten är givetvis den främsta kvalitetssäkringen av HSAN:s ärendehantering.

Själva ärendehandläggningen är också lagreglerad, inte bara genom bestämmelser i LYHS utan också i förvaltningslagen (1986:223), vilket i sig innebär en kvalitetssäkring. En juristhandläggare ansvarar för varje ärendes handläggning under utredningstiden, som således skall ske enligt de krav som lagstiftningen ställer upp. Den medicinska prövningen av varje ärende utförs sedan av en medicinsk konsult, som i sin tur tar del av hela ärendet, varefter antingen en av nämndens ordförande tar del av ärendet vid den slutliga prövningen och avgörandet eller i fråga om de mer komplicerade ärendena hela nämnden. Varje ärende som prövas läses och kontrolleras således av minst tre personer, en juristhandläggare, en medicinsk konsult och en av nämndens två ordförande.

Den ändring av HSAN:s beslut som äger rum efter en överprövning i förvaltningsdomstolarna och som redovisas under avsnittet Överklagandefrekvens och ändringsfrekvens, sid 10- 11, har givetvis stort intresse för HSAN. Juristhandläggarna har därför regelbundna praxismöten tillsammans med de två ordförandena. Nämnden har årligen en praxisdiskussion. Ändringar av HSAN:s beslut i förvaltningsdomstol skickas alltid ut till handläggarna, de båda ordförandena, berörd medicinsk föredragande jämte de nämndledamöter som deltog i HSAN:s beslut.

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		28 845	28 001
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	291	293
Intäkter av bidrag		181	150
Finansiella intäkter	2	69	42

Summa		29 387	28 487
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-22 390	-21 687
Kostnader för lokaler		-2 660	-2 660
Övriga driftkostnader		-3 872	-4 045
Finansiella kostnader	4	-48	-35
Avskrivningar och nedskrivningar		-420	-442
Summa		-29 389	-28 869
Verksamhetsutfall		-2	-382
Årets kapitalförändring	5	-2	-382

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	6	513	724
Summa		513	724
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	7	139	96
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	458	486
Summa		597	582
Fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter		456	321
Övriga fordringar		2	2
Summa		458	323
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	9	684	614
Upplupna bidragsintäkter		14	14
Summa		697	627
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	10	-1 119	-1 100
Summa		-1 119	-1 100
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		1 850	2 196
Summa		1 850	2 196
SUMMA TILLGÅNGAR		2 996	3 352

KAPITAL OCH SKULDER

Myndighetskaptal

Statskapital	11	139	0
Balanserad kapitalförändring	12	-1 441	-1 059
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-2	-382
Summa		-1 304	-1 441

Avsättningar

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	13	134	131
Summa		134	131

Skulder m.m.

Lån i Riksgäldskontoret	14	989	1 306
Skulder till andra myndigheter		675	681
Leverantörsskulder		474	446
Övriga skulder		639	573
Summa		2 778	3 007

Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader	15	1 388	1 656
Summa		1 388	1 656

SUMMA KAPITAL OCH SKULDER **2 996** **3 352**

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Uo 9 13:5 ap 1 Ramanslag Hälsa- och sjukvårdens ansvarsnämnd	16	1 100	29 099	234	29 964	28 845	1 119
Summa		1 100	29 099	234	29 964	28 845	1 119

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 5 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd kostnadsför bärbara datorer direkt.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Licenser och rättigheter för dataprogram Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner
7 år	Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet följer hyreskontraktets återstående giltighetstid.

En datalicens (Alp Data) har åsatts en avskrivningstid på 5 år.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Annika Marcus, generaldirektör och ordförande	863
Fastighetsmäklarnämnden, Regionala etikprövningsnämnden i Stockholm och Oljekrisnämnden	
Lars-Åke Johnsson, stf. Ordf	719
Inga förmåner	

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid 16 i resultatredovisningen.

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2007	2006
Totalt	2,2	4,4
Andel 60 dagar eller mer	19,6	72,9
Kvinnor	2,7	-
Män	0,6	-

Sjukfrånvaro för en särskild grupp lämnas inte om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

	2007	2006
Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	290	289
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	4
Summa	291	293
Not 2 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	69	38
Övriga finansiella intäkter	0	4
Summa	69	42
Not 3 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	15 059	14 544
Övriga kostnader för personal	7 331	7 143
Summa	22 390	21 687

Not 4	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	43	33
	Övriga finansiella kostnader	5	2
	Summa	48	35
Not 5	Årets kapitalförändring		
	Periodiseringsdifferenser	-2	-382
	Summa	-2	-382

Balansräkning

		2007-12-31	2006-12-31
Not 6	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	1 073	1 073
	Summa anskaffningsvärde	1 073	1 073
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-349	-138
	Årets avskrivningar	-211	-211
	Summa ackumulerade avskrivningar	-560	-349
	Utgående bokfört värde	513	724
Not 7	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	115	156
	Årets anskaffningar	71	0
	Korrigerig av anskaffningsvärde	0	-41
	Summa anskaffningsvärde	186	115
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-19	0
	Årets avskrivningar	-28	-19
	Summa ackumulerade avskrivningar	-47	-19
	Utgående bokfört värde	139	96
		2007-12-31	2006-12-31

Not 8	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	2 038	1 971
	Årets anskaffningar	153	67
	Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-403	0
	Summa anskaffningsvärde	1 788	2 038
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 552	-1 339
	Årets avskrivningar	-181	-213
	Årets utrangeringar, avskrivningar	403	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 330	-1 552
	Utgående bokfört värde	458	486

Not 9	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	618	547
	Övriga förutbetalda kostnader	66	67
	Summa	684	614

Not 10	Avräkning med statsverket		
---------------	----------------------------------	--	--

	Ingående balans	-1 100	-256
	<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
	Anslag	28 845	28 001
	<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-28 864	-28 845
	Utgående balans	-1 119	-1 100
Not 11	Statskapital		
	Årets anskaffning av anläggningstillgångar	139	0
	Utgående balans	139	0
Not 12	Balanserad kapitalförändring		
	Periodiseringsdifferenser	-1 441	-1 059
	Summa	-1 441	-1 059
Not 13	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	131	0
	Årets pensionskostnad	96	151
	Årets pensionsutbetalningar	-93	-20
	Utgående avsättning	134	131
Not 14	Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	1 306	1 500
	Under året nyupptagna lån	103	182
	Årets amorteringar	-420	-376
	Utgående balans	989	1 306
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 000	2 000

		2007-12-31	2006-12-31
Not 15	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	1 123	1 404
	Övriga upplupna kostnader	265	252
	Summa	1 388	1 656

Anslagsredovisning

Not 16 Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd Uo 9 13:5 ap 1

Enligt regleringsbrevet för 2007 disponerar myndigheten en anslagskredit på 873 tkr.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2007	2006	2005	2004	2003
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	2 000	2 000	1 500	1 500
Utnyttjad	989	1 306	1 500	828	1 055
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 300	2 300	2 133	2 133	2 547
Maximalt utnyttjad	0	0	1 218	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	69	38	18	41	43
Räntekostnader	0	0	1	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	291	293	1	6	2
Anslagskredit					
Beviljad	873	865	250	770	382
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	1 119	1 100	256	430	2 042
varav intecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden - ej tillämpligt					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	32	34	30	28	29
Medelantalet anställda (st)	31	33	31	32	30
Driftkostnad per årsarbetskraft	904	835	880	972	834
Kapitalförändring					
Årets	-1 441	-382	91	10	-328
Balanserad *	-2	-1 059	-1 150	-1 143	-815

Undertecknande av Årsredovisningen

Stockholm den 21 februari 2008

Annika Marcus
Generaldirektör